

Wojna w mojej rodzinie

Urodziłam się w roku 1921. na wojnę
byłam pamiętko, pamiętam doskonale
tragiczny wresień dzień przedświąteczny
stwierdzenie rozpoczęcia roku szkolnego
a tu historią zapieczętowaną wiersze
i oznajmia wojna, co za przerażenie
mobilizacja mężczyzn i koni
pamiętam smutny widok, płacz
matki, siostry i ja wszyscy się
rezygnacja, wyruszyliśmy pieszo do
Osowca, tam tuż obok dalej Niemiec
pójść nie może jesteśmy słońce.

Ojciec zaprzęga konie abyło ich 4.
pomyślnie została klacze z iselakami
moje się uda mobilizacja w domu
zabrali smutne konie dali kurtki
na pobranie pieniędzy mają, wyjechać
do w gminie Rachidów, po powrocie
ludzie krowy, żeby zobaczyć inus
ntan i uciekać z Biłbrze niby

dostał tylko na dno Niemiec
 zabrali tylko konie. Ojciec brat
 starszy i młodszy pojechali za rzekę
 posiedli tych ludzi i ich broni
 nie widac wołają, jesiń krowa
 maczto i wykopki racynac
 ludzie mu tni ale pracują no do-
 erekaliśmy się Niemca pobyli 2
 dni poszły no i ciera z bowa
 już miesiąc parobiernik z staje
 się 4 zajecha do wsi samochód
 brała flaga ratknie ta raty-
 mali się wysiecli, starszy ludzie
 słuchają rozmawiają po rusku
 ach to Bolszewicy jedni się uśmie-
 chają, drudzy przesarzeni, odnora się
 rycerliwie rozmawiają i mówią re-
 puzorby nas oswobodni. Rodnice
 przesarzeni pamiętają rok 1920 mwi
 Rodnice byli ludźmi oswieconymi

pamiętam wiecześnie Gzecz mój do
 matki już teraz to już neliśmy i tak
 się zaczęło. Jestermy kula kamny
 pomewar gospodarstwo 80 ha na
 dwóch wsiach potworone już palpaulli-
 śmy boat sturiz w wój. ku w
 Gruchach na w pole Zandrome
 dzi usojd rannu musiał się ukoy-
 wac, bo do bruy lubie domosty
 oficer urocit, dalej pracujemy
 Towca ciagle przychodze po bykto
 po owce swime ni by placa, i ciagle
 uzywaja cyca do te bowie tu jedne
 syp, jedne browni rowne jakis kulas
 i. t. d. nadechoeli rok 1940
 rozkula czoja, nas z 80 cha rostaerajz
 5 ha biekni lubie woystko rabe-
 saja, woystkie usz da rapchane
 ciemnemij lubim i tychu, ale ujedu
 ratuja prestorecja i tak ujemij

poel ciągłym strachem i jakas'
 groza w powietrzu uis do roku
 1941 i znowu zapisuje sie w pamiesci
 20 czerwiec¹⁹⁴¹ och jakis straszny jescze
 woysey w borkach przychochi N.K.M.
 a mi butki kwiesch, Ojciec sie
 wywaz jui gotow-mysle lisciny ze
 tylko po mego, nie wyjmuzo,
 liste cytuje, cala rocznie no
 i jesczynny woysey w komplecie
 tylko bratkuje dwoch bracy jeden
 sie ubrojwa dwojgubies na forma-
 nce, dwoch braci malych 9 lat
 a drugi 13 uciekaja, ma byc im
 lepiej jedne nas pisioro ~~z~~ rocznie
 brat jui nie wygacy tesar mostoa
 i ja radachowali nas na formantki
 jeden N.K.M. byl lepszy karat bscie
 w morna chochitami zbisutami
 a on pomagat..ale jak robacuzli

i ich niemiemi tak jwi koniec i tak
 nas powiesli az chd Gajewa i tam
 spotkalismy, przyjaciel niechli
 wagony byleze, przyce i nas
 30 osob w wagone dwoje w
 postloce na potrzeby osobiste
 okna zakratowane jedni ptaera
 inni usygnowani noc nieura
 clono ktora gochina pociag
 suda. Mszach Penra z Gajewa
 zagna nas Krzym w osku
 intonuje Szeleerna Matko
 ramiasz spiewa jeden sytk
 meluchki i maloch jednie my
 22 cesnie pstermy w Minisku
 storny nabot co to samoloty
 niemiecke stary mowia Hitler
 znam idnot, pochl nam
 wocy butelkami, teser nas
 urosz konwojenci urbozome
 przy druzach zuda bariclyci

zatrzymali się na jakiejś stacji ~~po~~
 nad Imprem tam pusał nas po-
 woła i tak nas wieść 5 tygodni
 dali nam 4 razy więcej chleba
 więcej nie dawali jedni chodzili
 iżaki do Omo pa był to przede-
 wszystkim morie Romy lipca w Omo
 rozciął nas za jakiegoś opochrenie
 jako budynki cyok N.K.W.D.
 ze pramy czuwał. Trzymali nas
 tam 5 dni a parmy potachowali nas
 na parachody i ucieli nas Jotysem
 na północ, wytałowali nas w tyżo-
 zie i nowu na N.K.W.D tam nań
 wyrytali wysoke 46 stacja kutačka
 i polityczna eltuco coo dzytali i
 tłumaczyli Oczee Martka rozumeli
 bo byli uciannymi szkody caoskiej
 25 lat wyłki w jednym sezonie
 i jednej wsi dwa razy w niezrozu-

melchiora się na N. K. W. J. aby.
kto nie wie, a przecież od Polaków
pamięć 8800 km, waleńskim się
w kolchozie przez 30 km dalej od
tywoja, dali nam chaty i nie
to more 5 metrów i nas pisano, przywie
ni ich nas tam 5 rodzin, wszyscy
tak rozmieszczeni w ta sobora polne
bra, bo u nich powszechna mobilizacja
rostały kobiety i dzieci, sta
się a użyc polacy pracują, ra darmo
bez wyżywienia nie nam nie daje
ani chleba, ani uienmaka bo
i ich ludzie nie mają co jeść w
kolchozie ucha tylko wsiów
i plus ten que bra, widać przez
sącej warkie ludnie, koczają druski
w brzoach przywarują, jakies
narymna i ten rok przę chleba
ter nie mają, niewiem jak ięz,
subtoru mają, nie to troszke

ziemniaków i tak iż go, młochi
 Stama, Stalina a gołe i nacje
 opowiadaja nam jak to one chleba
 nie jedzą, bo cały świat iżwić mu-
 si Stalin bo wreszcie nelsa
 wymieniany co moreny ale oni
 same nie mają, chycan tkacki
 chwała matka odclai ra Zwiadba
 kasto fl i tego nie było piosionek
 nosła ramienić, ale skacł Ciocia
 Some robota nie pokusran tylko
 moina było ramienić odwieś jakiejś
 materjały, ale wresztko się pre-
 bi sie i na cługo niestawra tylko
 wocły z Jotysa niebrakuje pracuj-
 nuz i iżjemy jak kto more tak
 się iżwić na własną rękę cyac
 pracuje jako cięła umie nie umie ale
 tam cłowiek wresztko mus. umie
 brat w polu my sąwmes pracujemy
 przy robie, onlaty r biesamie r pola

to chować kłosać można przynieść,
 ale pod stochem bo ra woy ot ko
 gory sad noina xone rajnuje się namy
 i kosski Gerasul, przyjeżdża N. K. W. I
 wywożę nas i pola do kantory
 o drzewo par miły usmiechnięty
 winowuje nam o fobochy i rychtego
 powrotu do Tolony i wozca nam
 do kumenty w trzech językach
 angielski, polski i ruski ale
 zataił przed namy drogę wolną,
 i bezpłata, przeforsujemy i tak
 wsładowemy jak te ptaki na urosne
 orka my gdzie lepiej nieprawda
 wszechne ta suma nędra, głód umno
 zobactwo, ciężył trzeba ogarnąć
 przywślawiliśmy do Amoska powrotem
 tam przejść nie można iwa kucya
 ludni głód nędra stoach patrzeć...
 ciężył ktoś umiera obojętne czy ruski
 czy polak czy Bóg wie kto tym

się mi pt nie przejmują, brat czy obra ocali
 brat mający gębsze prace w Sufchorze
 jedynym mowca dozna, Jolyorem tam
 dalej na browach, tam knowa to
 samo listopad jakoś nie mżom
 wybesamij uemuraki brat przy
 bydle podaje oguc chony mżoś
 mżerka nie uemuraka ten sam
 brat użymy się cała, i me sama
 mżetymy kasto flamy to ma-
 rniże, ale wrzci nie wolno
 trzeba bracić ze w braci, nad cho-
 du urosna rchymy w pole. jeść
 niema co bydlto i kome rchymy
 rchymy i mżom, tam się nie ma-
 omuje wszystko ludnie rchymy
 smierchymy rchymy bez rchymy
 ody bydo karknie gawonyj eto maśo
 wczymy dalej w Nowy Sybirsku
 polski rchymy, ale daleko, brat porze
 dl mżerki pracy mżerki prace

we wsi Krasnojaska ciągle nad
 Istyorem, dostal prace na mlynie
 mieszly. kait pa uiecha, bol
 zabandnam nasre do kumwenta
 po smiesci G. Sikoskiego rasta,
 jono uspremy pasy postamny oby-
 watel sowrecki narowlowaci polokei
 na tej podstawie rabieuzyc brata
 do wyszka do armiji Kosciuszkw-
 skiej, zostajemy same Rodzice pochu-
 pacloza mlynnar do boy w noy
 pruzyka po nas konie poniewaz pruzie
 bit boatu ie nas rabieze do niebie
 uie klisimny samowolnie och mo-
 wa nowosiedliny mworakamame-
 ma miescimny byz we troy sochrny
 na km, ale pierka jest pracy cisiko
 maletic bo to riniie cisimny pruzyle
 niedooprasmu ruma dnewa niemoi
 re yabegne z lam sochrz nas
 mnie i mostoe re to iesimny z roboty

odeszli bez uwolnienia sachro, bośmy
 pracowali w Tambowce wyjemne połosa
one charakterystwo, niewiechcieliśmy ~~inny~~
 resmy były zmobilizowane 5 lat nie-
 ma nam gorilo, ale sachita nas
 kobietę i chlówka, chlewórkó co i
 ja z awamy pocerne prawo kochka
 iakto mi Was ale bez ile strachu
 iksmy się nachochiły do Omstka
 przez 50 km wjeżdżno strone male i li
 sie do bogu lepiej i pomocyli jakis
 zelna pola ^{okrac} jego ze laoda był wybrany
 tej Tam sechurnej karat wosyt ko
 spalic, ze dno niema na to czasu
 tego dochodzi, no i porlam do pracy
 do magazynów i borowych cyce
 za stowia ja przy woska cisika to
 był a praca ale choera tego zbora
 się upadło pod strachem i sgochis
 pracy na Dmuanu w imie w lesie
 potrzeba było chlewo piłowac i uwić

żeby panowie mieli czym w lecie
 palić noć, a to imie Elzwo dla panów
 musi być suche, po sobie rozdawali
 smug na chustach, sobi tyśmy ofetoy
 chusty, sale, inne rzeczy za co nam
 dawaty mleko, kto miał torbę
 mąki, wzięli ją sobie i tyśmy
 sobie, ale nie ich tam uszko
 matka przela tak tyśmy
 nie pamiętam już gdzie ale pracowa-
 wałam na krowach, walałam
 bawowalam, koniam trawie
 noć krowy odciągnęłam i dawa-
 krowy dawaty pro to mleko
 nosiłam to mleko Roducom
 a w tabozu do wsi było 5 km ja
 bosz łód pod nogamy uszko
 wał a wsi nie było tylko
 to ich przycięcie w lasy ma-
 i tak tyśmy w tej Krasnojarsce

do końca wojny 1945 R. koniec
 wojny dla nas nie miałem
 o powrocie do kraju, przecież obywatel
 Związku Radzieckiego - stary rygiel
 naczyje, otrzymujemy listy
 od brata prosił nas tylko
 się do myślenia że wojna inna
 i była - dobre plany rok 1946
 powieści przyjeżdża do nas pan
 zjed. z Nowosybirskiemu po przegwał
 jej trochę - do przetrzy na drodze
 z klasów amerykańskich do
 Omska jedziemy dalej pochodzą
 tam ciężki transport odcinano
 znowu te same wagony byleby
 tylko z tym i więcej je już konwoj
 tów - nie ma cenne nie pokato wa
 domu otwarte moją, licy, dają
 nam w pochóży. tylko woda.
 góra, ca, ani chleba ani ryżu.

Takie w wielką sobotę byliśmy
 w prasach i w mydełkach i w
 obrotach powietrze a ludzie i da
 do kłosa da cyrte ubrane wielce
 ie syte i da kjer do tażliwym do
 domu, nie domu niemu w soku
 mnej, wsi tylko z glinera i mocy sy
 chwóck boci niu iye Niemaj do
 konark opsesji a chwój najmo-
 chre iyye wielce na nich silachy
 bechy brat wsia b z frontu z
 rona, mosta rona pona w Tolski
 inne iyye se uboije obecne jest w
 Wosławie iyye mala sieła tuie ab
 rye ja Kołuce i brat pralimny
 sie gospodarstwo zca tam tylko
 stołba w polu gospodarstwo 40
 ha 1 koni jedna prawa kulak
 w stołba mieszkanym studni
 niemiach bechymny chat se polat
 fe rona, niema czym płacic i komu

pracować, bo baba rabiowała do woyzka
 czy wasto czynować co dalej pracie
 w Polsce dopiero się staniczył
 serim Stalinowski. Ja ufractam
 se iżcie wyszłam za mąż boat woce
 - woyzka sieć w użwieriu za
 mleko, ożcie za robie ale uemni
 me poruczyć ja sówneri pracuje
 na gospodarstwie chłójur jestem.
 na jesieni wychowała mi pięciu
 synów i trzy córki pracowałam
 riley na gospodarstwie porostał syn
 a senta i nowocześnie wycieczym
 ponda w Polskie more im lepiej
 ale jak nas oclurichaja, nie chwala,
 się ażi swoim do bootytem:
 ani bogactwem ot iżga i woyzka
 My Tuadkawe ceżymy siwumierka
 mi uclane cała moja zapłata za
 moze iżke iżcie, bo już jestem kobiete,
 ochonwanu. Rogowska Wanda z
 domu Rogowska

P.S. Właśnie znanam i bratem
ze jak nas zabrali sam na wiecór
wobili rebrame lubi usiwadomca
ja, jakich wrogów wywiezi zeszmy
staryli Niemcom i ten brat
co się ukrywał to dowodził do
Niemca był specjem Sowieckiej
Włosa

Sanonowa Reklakcje
preparam i barczoty
ponieważ prawa zka zle
juz pracuje jakis nieclowtact
proszę mnie powiadomi gdzie
mam się zapisać do urzętku
Sybiraków. Jozere sur
i powasamem Rogowska
Wyszka

ramiorbada wsi Pydrewo. Kienarska

Gmina Radziłów

poosta Czerwonki 19-9-14.

woj

© ARCHIWUM WSBGONIE
Gomna